

ГАРМАШ С.В., старший викладач, НТУ «ХП»

СТРУКТУРНІ ЗМІНИ НА РИНКУ ПРАЦІ В ПЕРІОД РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

У сучасних умовах поширення трансформаційних процесів у всіх сферах людської діяльності завдяки стрімкому зростанню накопичення і розповсюдження знань та інформації слід зосередити особливу увагу на структурних змінах, які відбуваються на ринку праці, зокрема, до тих вимог, які висуваються фахівцям з новими навичками, оскільки, за прогнозами спеціалістів, приблизно п'ять мільйонів робочих місць буде втрачено до 2020 року внаслідок розвитку штучного інтелекту, робототехніки, нанотехнологій та інших соціально-економічних факторів (з дослідження Світового економічного форуму «Майбутнє професій») [1]. А щоб бути конкурентоспроможним на новому ринку праці в епоху четвертої індустріальної революції, вже зараз необхідно адаптуватися до тих трансформацій, які відбуваються, а саме, «... щоб вижити та досягти успіхів, необхідно озброїтися самим убивчим із знарядь – знанням» [2].

Економіка знань – це «...економіка, яка заснована на виробництві, оновленні, циркуляції, розподілу та використанні знань. Це економіка, яка використовує знання для забезпечення свого зростання і конкурентоспроможності. Визначальним фактором виникнення і розвитку економіки знань є людський капітал. Продукти економіки знань – наукова і різноманітна високотехнологічна продукція, висококваліфіковані послуги, освіта» [3]. Які ж навички будуть корисними робітникам, щоб бути впевненими у завтрашньому дні? Що буде обумовлювати рівень його компетентності?

Професор Гарвардського університету Девід Демінг представив графік потреб роботодавців і визначив ключові навички, необхідні робітникам, щоб бути задіяним на ринку у найближчому майбутньому. Разом з особистісними

навичками (soft skills) цінними будуть математичні здібності. Дослідження показують, що робітники, які вдало поєднують математичні навички з навичками міжособистісної взаємодії, повинні знайти багато прибуткових можливостей в економіках майбутнього, заснованих на знаннях [1]. Таке суміщення допоможе робітникам підвищити свій рівень компетентності і бути конкурентоспроможними на новому ринку праці.

Розвиток технологій не тільки буде причиною вивільнення робітників, але й сприятиме створенню нових робочих місць (за прогнозами спеціалістів – близько 2,1 мільйона до 2020 року). Більшість таких місць з'явиться у спеціалізованих областях (обчислювальна обробка даних, математика, архітектура, інженерія). І вже зараз роботодавцям у кожному з секторів економіки необхідно звернути особливу увагу на можливість перекваліфікувати робітників тих професій, потреба у яких буде зменшуватися, а державним органам влади – на ефективне функціонування систем підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів, щоб запобігти масовим кризовим явищам на ринку праці у майбутньому.

«Один час вирішальним фактором виробництва була земля, потім – капітал... На сьогодні вирішальний фактор – сама людина та її знання» [4]. А «... успіх бізнесу, таким чином, залежить від здатності направляти у потрібне русло роботу умів» [2]. Також «... необхідно усвідомлювати, що розвиток технологій неминуче змінює наші соціальні інститути і наші цінності. Якщо таких змін не відбувається, технологічний прогрес не виробить фінансових, емоційних і гуманістичних цінностей, які нами очікуються» [2]. Тому особливу значущість набувають особистісні якості індивідумів у їхній здатності до гнучкої адаптації до швидкоплинних змін, притаманних сучасному етапу розвитку людства.

Список літератури: 1. *Красномовец П.* Профессии будущего и два главных навыка для их получения (инфографика) // Электронный доступ: <http://ain.ua/professii-budushego-i-navyky> 2. *Нордстрем К. А., Риддерстрале Й.* Бизнес в стиле фанк. Капитал пляшет под дудку таланта // Электронный доступ: <http://fictionbook.ru/static/trials/00/13/03/00130397.a4.pdf> 3. Определение термина «экономика знаний» // Электронный доступ: <http://vocabulary.ru/termin/ekonomika-znaniy.html> 4. *Steward, T. A.*, International Capital: The new wealth of organizations, Doubleday/Currency, 1997.